

ความเป็นมาของปัญหา

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันชั้นสูงที่บุคคลใฝ่โอกาสศึกษาและแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ เพื่อที่จะออกไปเป็นผู้นำในสังคมตามสาขาวิชาที่ได้ศึกษามา บุคคลเหล่านี้จะได้เรียนรู้ถึงวิธีการดำเนินชีวิตในฐานะที่เป็นนิสิตอยู่ในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีไม่แตกต่างจากด้านวิชาการเท่านั้น แต่ยังรวมถึง ลักษณะนิสัย ทัศนคติ คุณค่า และพฤติกรรมอื่น ๆ ด้วย ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มานี้จะแสดงออกสะท้อนออกมาให้เห็นเมื่อบุคคลเหล่านี้ออกไปปฏิบัติงานในสังคม เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีนิสิตเรามาศึกษาอยู่เป็นจำนวนมาก จึงต่างคนก็มีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตมาแตกต่างกันไป การเข้ามาดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันโดยอาศัยประสบการณ์เดิม และ ประสบการณ์ที่ได้รับมาใหม่จากมหาวิทยาลัย จึงก่อให้เกิดการการตัดสินใจที่ถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในแต่ละช่วงของระยะเวลา แต่เป็นธรรมดาอยู่เองที่การอยู่ร่วมกันมักจะต้องมีปัญหาและข้อขัดแย้งเกิดขึ้นอยู่เสมอ เนื่องจากความแตกต่างของแต่ละคนมีข้อที่แตกต่างกัน เพื่อที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงได้หยิบยกปัญหาสำคัญซึ่งกำลังเป็นที่สนใจของบรรดาอาจารย์และนิสิตโดยทั่วไปมาศึกษา ปัญหาที่กล่าวมานี้คือ ปัญหาทางด้านการปกครองนิสิต และกิจกรรมนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งสองเรื่องนี้มีอิทธิพลต่อวิถีทางการดำเนินชีวิตของนิสิตนับตั้งแต่บวชก้าวเข้าสู่มหาวิทยาลัย แม้จนกระทั่งเมื่อจบออกไปเป็นผู้นำในสังคมแล้ว เป็นที่ยอมรับกันว่า หน้าที่ของมหาวิทยาลัย ไม่ใช่เป็นแค่เพียงแหล่งที่ผลิต "ปริญญาชน" เท่านั้น แต่ยังคงมีบทบาทครอบคลุมไปถึงขั้นการบ่มนิสัย "ปัญญาชน" ด้วย ความสำคัญในขณะนี้อยู่ที่มหาวิทยาลัยได้ทำหน้าที่ช่วยสร้างประสบการณ์ เพื่อให้นิสิตได้เรียนรู้ในทางที่จะก่อให้เกิดเป็นปัญญาชนที่แท้จริงแล้วหรือยัง มีการแก้ไขปรับปรุงปัญหาและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในทางที่ทำให้เกิดความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย และเกิดความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ที่อยู่ในมหาวิทยาลัยหรือไม่ ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะช่วยชี้ให้เห็นถึง ข้อเท็จจริง ปัญหา ข้อบกพร่อง และ

ความเข้าใจในเรื่องการปกครองนิสิตและกิจกรรมนิสิตให้เข้มข้นยิ่งขึ้น อันจะเป็นแนวทางให้อาจารย์และนิสิตได้ร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาของมหาวิทยาลัย เพื่อการปรับปรุงมหาวิทยาลัยให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น การวิจัยครั้งนี้ เป็นเพียงจุดเริ่มต้นเล็ก ๆ เท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าอาจจะเป็นช่องทางให้เกิดการวิจัยในท่านอื่นในแนวทาง ๆ โดยละเอียดต่อไป

### จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องการปกครองนิสิต และกิจกรรมนิสิตโดยแยกออกเป็น

- 1.1 ความคิดเห็นของอาจารย์โดยส่วนรวม
- 1.2 ความคิดเห็นของนิสิตโดยส่วนรวม
- 1.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์กับนิสิต
- 1.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์กับอาจารย์หญิง
- 1.5 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์อาวุโสกับอาจารย์อื่น ๆ
- 1.6 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนิสิตชายกับนิสิตหญิง
- 1.7 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนิสิตในคณะต่าง ๆ
- 1.8 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนิสิตในระดับชั้นต่าง ๆ

### ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แยกประเด็นปัญหาออกเป็น 2 เรื่องด้วยกันคือ เรื่องการปกครองนิสิต และเรื่องกิจกรรมนิสิตเกี่ยวกับ ทางท่านการปกครองนิสิตนั้น ผู้วิจัยให้ความสนใจไปยังปัญหาที่เกี่ยวกับกระบวนการปกครองนิสิต วิธีการปกครองนิสิตของอาจารย์ และของนิสิตด้วยกันเอง รวมทั้งปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ระหว่างนิสิต ส่วนทางด้านกิจกรรมนิสิตนั้น เนื่องจากในปีการศึกษา 2510 ได้มีการแก้ไขข้อบังคับระเบียบของ

สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉบับที่ ๒ มาตั้งแต่ปี 25๐3 และได้ยกเลิกระเบียบเก่าไป ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบของสโมสรนิสิตฉบับใหม่ที่เริ่มใช้ในปี 2510 รวมถึงข้อดีและข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการดำเนินงานของสโมสรนิสิต ฯ เทาที่ผ่านมาแล้ว และขอเสนอแนะประการที่ผู้วิจัยคิดว่าจะช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมนิสิตของจุฬา ฯ ก้าวหน้าขึ้น ตัวอย่างที่ใช้ในการทำการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์และนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่านั้น

### สมมุติฐานในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งหมายที่จะศึกษาปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการปกครองนิสิตและกิจกรรมนิสิต โดยมีสมมุติฐานดังต่อไปนี้

#### 1. การวิจัยปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการปกครองนิสิต มีสมมุติฐานดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 ความคิดเห็นระหว่างอาจารย์กับนิสิตเกี่ยวกับเรื่องการปกครองนิสิตไม่แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 2 ความคิดเห็นระหว่างอาจารย์ชายกับอาจารย์หญิงเกี่ยวกับเรื่องการปกครองนิสิตไม่แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 3 ความคิดเห็นระหว่างอาจารย์อาวุโสกับอาจารย์อื่น ๆ เกี่ยวกับเรื่องการปกครองนิสิตไม่แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 4 ความคิดเห็นระหว่างนิสิตชายกับนิสิตหญิงเกี่ยวกับเรื่องการปกครองนิสิตไม่แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 5 ความคิดเห็นระหว่างนิสิตในคณะต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องการปกครองนิสิตไม่แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 6 ความคิดเห็นระหว่างนิสิตในระดับชั้นต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องการปกครองนิสิตไม่แตกต่างกัน

#### 2. การวิจัยปัญหาเกี่ยวกับเรื่องกิจกรรมนิสิต มีสมมุติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 7 ความคิดเห็นระหว่างอาจารย์กับนิสิต เกี่ยวกับเรื่องกิจกรรม นิสิตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 8 ความคิดเห็นระหว่างอาจารย์ชาย กับ อาจารย์หญิง เกี่ยวกับ เรื่องกิจกรรมนิสิตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 9 ความคิดเห็นระหว่างอาจารย์อาวุโสกับอาจารย์อื่น ๆ เกี่ยวกับ เรื่องกิจกรรมนิสิตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 10 ความคิดเห็นระหว่างนิสิตชายกับนิสิตหญิง เกี่ยวกับเรื่อง กิจกรรมนิสิตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 11 ความคิดเห็นระหว่างนิสิตในคณะต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่อง กิจกรรมนิสิตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 12 ความคิดเห็นระหว่างนิสิตในระดับชั้นต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่อง กิจกรรมนิสิตไม่แตกต่างกัน

คำจำกัดความของการวิจัย

อาจารย์ หมายถึงอาจารย์ที่สอนนิสิตประจำอยู่ในคณะต่าง ๆ ทั้ง 7 คณะของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกำลังปฏิบัติงานอยู่ (ไม่ได้ลาพักไปศึกษาต่อหรือดูงาน ณ ต่างประเทศ หรือลาพักการปฏิบัติงานในระหว่างปีการศึกษา 2510)

อาจารย์ชาย หมายถึงอาจารย์ที่สอนนิสิตประจำอยู่ในคณะต่าง ๆ ในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยที่เป็นเพศชาย

อาจารย์หญิง หมายถึงอาจารย์ที่สอนนิสิตประจำอยู่ในคณะต่าง ๆ ในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยที่เป็นเพศหญิง

อาจารย์อาวุโส หมายถึงอาจารย์ที่มีตำแหน่งชั้นพิเศษ และชั้นเอก

อาจารย์อื่น ๆ หมายถึงอาจารย์ที่มีตำแหน่งชั้นโท และ ชั้นตรี

นิสิต หมายถึง นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 4 ปี หรือ 5 ปี)

ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิสิตชาย หมายถึงนิสิต ที่กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับปริญญาตรีในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ที่เป็นเพศชาย

นิสิตหญิง หมายถึงนิสิต ที่กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับปริญญาตรีในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ที่เป็นเพศหญิง

นิสิตในคณะต่าง ๆ หมายถึงนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับปริญญาตรีในคณะต่าง ๆ  
ต่อไปนี้ คือ

คณะเศรษฐศาสตร์

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

คณะรัฐศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์

นิสิตในระดับชั้นต่าง ๆ หมายถึง นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับปริญญาตรีรวม  
ทุกคณะ ในระดับชั้นต่าง ๆ ดังนี้ คือ

นิสิตชั้นปีที่ 1

นิสิตชั้นปีที่ 2

นิสิตชั้นปีที่ 3

นิสิตชั้นปีที่ 4 และ ปีที่ 5

การปกครองนิสิต มีความหมายโดยย่อ รวม 2 ประการ คือ

ก. อาจารย์ผู้ปกครองนิสิต

ข. นิสิตเป็นผู้ปกครองนิสิตด้วยตนเอง

กิจกรรมนิตี หมายถึงกิจกรรมนอกหลักสูตรของนิตี ซึ่งในที่นี้มีความหมาย เฉพาะถึงกิจกรรมที่จัดทำในนามของสโมสรนิตี ฐานองกรมมหาวิทยาลัย และกิจกรรม ของชมรมต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่กับสโมสรนิตี ฯ

#### การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มีผู้ทำการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การปกครองนิตี และกิจกรรมนิตีในมหา วิทยาลัยไว้ในต่างประเทศหลายเรื่องด้วยกัน ที่จะขอยกมากล่าวในที่ นี้เป็นการวิจัยที่ทำ ขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา มี 3 เรื่องดังนี้ คือ

ในปี ค.ศ. 1959 Ben Miller<sup>1</sup> ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง "การ เปลี่ยนแปลงทัศนคติของสมาชิก Fraternity ทอดูของมิ่งคัมของมหาวิทยาลัย" การวิจัย อันนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะเปลี่ยนทัศนคติของสมาชิก Fraternity ที่มหาวิทยาลัยมินเนโซ ตา ที่ไม่ชอบปฏิบัติตามระเบียบที่มหาวิทยาลัยได้วางไว้ คณะกรรมการของมหา วิทยาลัย จึงได้ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการทดลอง ในขั้นแรกได้มีการส่งแบบสอบถาม ไปยังสมาชิกของ Fraternity จำนวน 34 ชุมมน เพื่อสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติ ที่มหาวิทยาลัย ปรากฏว่ามีอยู่ 12 ชุมมน ที่มีความคิดเห็นขัดแย้งต่อกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมาก ผู้วิจัยจึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างสมาชิกของ Fraternity 12 ชุมมน ออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 ชุมมน กลุ่มแรกเป็นกลุ่ม E (กลุ่มทดลอง) และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่ม C (กลุ่มควบคุม) สำหรับกลุ่ม E นั้น คณะกรรมการมหาวิทยาลัยจึง ประกอบด้วยอาจารย์ ได้จัดทำใหม่การสังสรรค์ และ อภิปรายร่วมกันระหว่างอาจารย์และ นิตีที่เป็นสมาชิกของ Fraternity 6 ชุมมน เกี่ยวกับกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการปรับความเข้าใจกัน ภายหลังจากการทดลองด้วยวิธีอภิปรายสังสรรค์แล้วจึงให้

---

<sup>1</sup>Ben Miller, "Changing the Attitudes of Fraternity Member Toward University Control, The Personnel and Guidance Journal, Vol. 57, No. 8, April, 1959, p. 542-550.

นิตีทั้งกลุ่ม B และกลุ่ม C ทอบแบบสอบถามอีกครั้ง แล้วเปรียบเทียบค่าตอบครั้งแรก และครั้งที่สองของกลุ่ม B ปรากฏว่าไม่มีผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และการเปรียบเทียบระหว่างค่าตอบครั้งที่สองของกลุ่ม C และกลุ่ม B ก็ไม่มีผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน จากแบบสอบถามโคเนคตลชอตหนึ่งทีนิตีไม่ยอมรับกฎของนิกคิ ของมหาวิทยาลัยก็เพราะนิตีเหล่านั้นไม่เชื่อว่ากฎทางชอจะอำนวยความสะดวกให้แก่มหาวิทยาลัย ดังนั้น นิตีจึงมีความปรารถนาที่จะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขกฎเหล่านั้น

ต่อมาในปี 1960 Ronald W. Raskens<sup>2</sup> แห่งมหาวิทยาลัย รัฐไอโอวา ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความร่วมมือในการ เป็นผู้นำขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย และภายหลังที่ออกจากมหาวิทยาลัยไปแล้ว" การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวกับคุณภาพของการให้ความร่วมมือในการ เป็นผู้นำ ในกิจกรรมของมหาวิทยาลัยว่ามีผลประโยชน์ต่อการดำเนินงานในชีวิตของเราเมื่อออกจากมหาวิทยาลัยไปแล้ว ได้มีการสร้างแบบสอบถามส่งไปยังผู้ที่จบไปจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐไอโอวาจำนวน 1622 คน ปรากฏว่าผู้ที่ส่งคำตอบมาที่ไรท์มี 896 คน แบบสอบถามนั้นถามเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบในชุมนุมชมเกียรติ และรางวัลที่ได้รับ ข้อมูลนั้นนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เป็นตัวแปรต่าง ๆ ( variables ) เช่นหน้าที่ที่เคยรับผิดชอบในมหาวิทยาลัย หลักสูตร ขนาดของโรงเรียนมัธยมที่เคยเรียนมา คะแนนเฉลี่ยของการเรียนในมหาวิทยาลัย ผลจากการวิจัย ปรากฏว่าการให้ความร่วมมือในการ เป็นผู้นำในมหาวิทยาลัยสามารถทำนายความสำเร็จในการ เป็นผู้นำ ในชุมนุมชมเกียรติ สูงกว่าการทำนายโดยใช้คะแนนจากการเรียน และนอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่า การ เป็นผู้นำ ภายหลังออกจากมหาวิทยาลัยไปแล้ว ไม่ได้เกี่ยวข้องกับวิชาเอกที่เรียนมาหรือคะแนนผลการเรียน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมาก ให้ข้อสนับสนุนอย่างมั่นใจว่าคุณภาพของประสบการณ์ชีวิตที่ไครวมในกิจกรรมนอกหลักสูตรมีความสำคัญที่สุดต่อการทำเป็นชีวิตสืบต่อไป

---

<sup>2</sup> Ronald W. Raskens, "Relationship between Leadership Participation in College and after College," The Personnel and Guidance Journal, Vol. 34, No. 2, October, 1960, pp. 110-114

ในปีเดียวกันนี้ (ค.ศ. ๑๙๖๐) R.A. Kalish และ O.J. Bartos<sup>3</sup> แห่ง มหาวิทยาลัยฮาวายก็ได้นำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจทัศนคติของนิสิตต่อกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่มหาวิทยาลัยฮาวาย" เนื่องจากมีผู้หาว่านิสิตไม่ค่อยสนใจกิจกรรมต่าง ๆ และไม่ชอบมีความร่วมมือในกิจกรรมที่ตนเองมีส่วนร่วมหรือเป็นประธานในกิจกรรมนั้น จุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ก็เพื่อค้นหาทัศนคติของนิสิตต่อกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและตัวแปร ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้นำ และการให้ความช่วยเหลือในกิจกรรม การหาข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม และ แบบทดสอบต่าง ๆ ตัวอย่างที่ใช้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่เทอมที่หนึ่งขึ้นไป ซึ่งมีเวลาเรียนเต็มเวลา เป็นจำนวน 150 คน โดยใช้วิธีสุ่มมาจากนิสิตทั้งหมดของมหาวิทยาลัยฮาวาย นอกจากการวิจัยปรากฏว่าไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบและความสนใจในกานวิชาการกับการให้ความช่วยเหลือและการเป็นผู้นำ แต่พบว่าการมีความรู้และการมีความสนใจในกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับการให้ความช่วยเหลือ การเป็นผู้นำ และทัศนคติที่ต่อกิจกรรม

---

3 R.A.Kalish and O.J.Bartos, "A Survey of Student Attitudes to wards Campus Activities at the University of Hawaii", The Personnel and Guidance Journal, Vol.39 December, 1960, p.p. 292 - 299